

ICPSE
2020

http://icpse.ir
info@icpse.ir

کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در روانشناسی، علوم اجتماعی، علوم تربیتی و آموزش

کرجستان - تفلیس (۱۷ آذرماه ۱۳۹۹) - آکادمی بین المللی علوم و مطالعات کرجستان

شناسایی چالش ها و موانع آموزش های ضمن خدمت فرهنگیان استان آذربایجان شرقی

وحدت بخشی

ارشد آموزش و بهسازی - vahdat.bakhshi1359@gmail.com

مقدمه. آموزش به عنوان فرآیند اکتساب توانایی و یا حفظ توانایی موجود تعریف می شود و سازمانهایی که به آموزش اهمیت نمی دهند با مشکلات زیادی مواجه می شوند همچنین آموزش در بخش های مختلف به دنبال تدارک تجربیاتی است تا رفتار کارکنان را در قلمرو مهارت ها، دانش و نگرش ها، توسعه و بهبود بخشد (Hamblin, 1974) آموزش و پرورش به عنوان یک سازمان جهت تامین نیاز های آموزشی جامعه بوده و به منظور توسعه معلومات و مهارت های افراد یا گروه ها شکل گرفته و نهایتا منجر به نتایج فردی، اجتماعی و اقتصادی می گردد و استفاده نکردن از آموزش یعنی کوتاهی در تربیت بهترین سرمایه های اجتماعی و شاگردانی که مسئولیت های بزرگ اجتماعی را به دوش خواهند کشید لذا جهت این امر باید آموزش و پرورش معلمانی توانمند داشته باشد تا اهداف خود را به خوبی محقق نماید. در یک تقسیم بندی آموزش هایی را که در سازمان های مختلف ارایه می شود در دو طبقه کلی قرار می دهند، که عبارتند از آموزش های قبل از خدمت و آموزش های ضمن خدمت. آموزش های قبل از خدمت، قبل از ورود یا استخدام فرد در سازمان به وی ارایه می شود و فرد را برای حرفه جدید آماده می سازد ولی آموزش ضمن خدمت از لحاظ سازمانی به آن نوع آموزشی اطلاق می شود که عموما پس از استخدام فرد در سازمان صورت می پذیرد. با دقت در این امر که نیروی انسانی موجود در هر سازمان در شکوفایی آن اهمیت فوق العاده ای دارد و تاثیر فوری آموزش در یک سازمان به خوبی قابل مشاهده است لذا باید آموزش و پرورش به امر آموزش، به عنوان یک نوع سرمایه گذاری همت داشته باشد چرا که سبب بهبود کار فرهنگیان می شود. به اعتقاد دوکینگ (Duking, 1988) در بیشتر کشور ها به آموزش ضمن خدمت به دلایلی مانند دلایل زیر توجه فزاینده ای می شود:

- 1- لازم است فعالیت های آموزشی و پرورشی با نیاز های ملی و جوامع محلی ارتباط نزدیکی داشته باشد.
- 2- تجربه نشان داده است که مواجه شدن با دگرگونی های آموزشی در صورتی که با آموزش ضمن خدمت توأم نباشد با شکست مواجه می شود.
- 3- معلمان و مدیران مدارس همانند سایر بزرگسالان به آموزش مداوم نیاز دارند تا بتوانند با تحولات جامعه همگام شوند.
- 4- در بسیاری از کشور ها به تقویت شغلی و کیفیت تدریس کسانی که در مقایسه با معلمان جدید از تعلیمات و مهارت های آموزشی کم تری برخوردارند توجه رشد یابنده ای مبدول می شود.
- 5- بر توجه مردم به اهمیت آموزش و پرورش افزوده شده و فشار عمومی دولت ها برای بهتر شدن وضع مدارس فزونی گرفته است (به نقل از سعیدی، 1379).

آموزش های ضمن خدمت بیشتر معلمان را قادر می کند تا تجربیات حرفه ای خود را بهبود بخشند و تغییری نظامند در فعالیت های آموزشی خود صورت دهند و آنگونه که شایسته است بتوانند در ارزشها، اعتقادات و آموخته های شاگردان تاثیرات شگرفی بگذارند و با رشد علوم و

ICPSE
2020

http://icpse.ir
info@icpse.ir

کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در روانشناسی، علوم اجتماعی، علوم تربیتی و آموزشی

کرجستان - تفلیس (۱۷ آذرماه ۱۳۹۹) - آکادمی بین المللی علوم و مطالعات کرجستان

فنون در جامعه توسعه فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی صورت گیرد و اگر اثری از این امور در آموزش و پرورش یافت نشود باید یقین کرد که چالش و موانعی بر سر راه افزایش توانمندی های معلمان وجود دارند که باید باز شناسی شوند بنابراین آنچه بیان شد آموزش های ضمن خدمت یکی از راههای اساسی توانمند سازی معلمان بوده و پژوهش حاضر درصدد این امر بوده که ضمن بررسی آموزش های ضمن خدمت به شناسایی چالش های آموزش های ضمن خدمت فرهنگیان استان آذربایجان شرقی پرداخته و این چالش ها را بررسی و به اولویت بندی مهمترین چالش ها و موانع این آموزش ها بپردازد.

کلمات کلیدی: چالش ها و موانع - آموزش ضمن خدمت - فرهنگیان

بیان مسأله

کاهش افت تحصیلی و بهبود یادگیری دانش آموزان و افزایش دانش و مهارت های معلمان برای اداره کلاس و تدریس به خصوص در کلاس های ناهمگون (مشایخ، ۱۳۹۳) اهمیت آموزش های ضمن خدمت و تخصصی برای معلمان دو چندان می شود. معادل انگلیسی آموزش های ضمن خدمت (In-services Trainings) می باشد که به معنی آن دسته از آموزش هایی است که در طول اشتغال فرد به وی ارائه می شود می باشند. همچنین در تعاریف مخصوص به آموزش های ضمن خدمت موارد زیر وارد شده اند: آموزش ضمن خدمت از لحاظ سازمانی به آن آموزشی گفته می شود که پس از استخدام فرد در سازمان صورت می گیرد و هدف آن آماده سازی افراد برای اجرای بهتر مسئولیت هایشان است. دوکینگ (Duking, 1998) آموزش ضمن خدمت را عبارت می داند از بهبود بخشیدن فعالیت ها و وظایف افراد در رابطه با شغل و حرفه تخصصی آنها که عمدتاً به منظور افزایش دانش و مهارت و تغییر نگرش های حرفه ای آنان صورت می پذیرد تا بوسیله آن افراد بتوانند به گونه ای موثر وظایف شان را به انجام رسانند. پیترز (Peters, 1997) آموزش ضمن خدمت را مفهومی محدودتر تلقی کرده و در بر گیرنده آن نوع آموزش هایی می داند که برای بهبود عملکرد حرفه ای پرسنل و در نتیجه افزایش کارایی سازمان ارائه می شوند. هدف اساسی آموزش ضمن خدمت کارکنان بهبود عملکرد کارکنان و سازمان از طریق رفع کاستی ها و نواقص موجود در عملکرد آنان می باشد.

آموزش های ضمن خدمت فرهنگیان در توانمند سازی آنان بسیار مهم می باشد و رشد حرفه ای و کاری معلمان و رویارویی با شرایط دشوار را هموار می سازند و به شکوفایی سازمانی که در گرو آموزش های اصولی و نقش آفرینی نیروی انسانی است منجر می شوند بنابراین این متناسب نمودن نقش های انسانی با اهداف سازمانی مستلزم آموزش های تخصصی است و انجام آن در سطوح پایین تر با صرف امکانات اندک مبنای دستاوردی ارزشمند برای سازمان است (تسلیمی، ۱۳۷۶). در این میان آموزش و پرورش یک سازمان مهم است زیرا با نگاهی به کشور های پیشرفته متوجه می شویم که این کشور ها دارای سازمان آموزشی اثربخشی بوده و آموزش های ضمن خدمت از مهمترین اهرم های موجود برای رشد توانایی های حرفه ای معلمان در این کشورها بوده و نیروی انسانی آموزش دیده و ماهر در شکوفایی همه جانبه استعداد های شاگردان آن موثر است و این توانایی ها مستقیماً در موفقیت های اقتصادی جامعه نقش دارند. طبق نظر هاربیسون نیز کشوری که قادر به توسعه مهارت ها و دانش مردم و بهره گیری از آن در رشد اقتصاد ملی نباشد در حل مشکل توسعه یافتگی نیز ناتوان خواهد بود و از نظر پائولا (Paola, 2003) و بر همین اساس دولت ها به نتیجه رسیده اند که یک اقتصاد پویا فقط از طریق دستیابی به شانس برابر به بهسازی مهارت ها و افزایش پتانسیل های شغلی همه کارکنان میسر می شود (به نقل از مهدیون، ۱۳۹۳) از طرف دیگر با دقت در نقش اساسی معلم در بهبود بخشیدن به تدریس در سطح مدرسه مانند